

DUŠEVNÍ ZDRAVÍ VZDĚLAVATELŮ

TISKOVÁ ZPRÁVA

klíčový aspekt kvality vzdělávání ve 21. století
Panelová diskuse

„Duševní zdraví ve vzdělávání je nepostradatelnou součástí diskuze o možných inovacích ve vzdělání více než kdy předtím, měli bychom mu věnovat zvýšenou péči“, shodli se řečníci na mezinárodní panelové diskusi s názvem **„Mental Health of Educators“**, kterou moderovala Aneta Bednářová, ředitelka organizace Genesis. Diskuze se konala 26. října 2023 v Praze v Kampusu Hybernská a byla součástí mezinárodního projektu **Solve it!**. V konsorciu zemí Česká republika, Španělsko, Ukrajina, Rumunsko, Turecko, Gruzie a Ázerbájdžán se projekt věnuje krizovému managementu ve vzdělávání. Co jsou výzvy, se kterými se vzdělavatelé ve 21. století potýkají? Jak těmto výzvam můžeme čelit? S čím zápolí v běžné denní agendě? Jak jsou jednotlivé vzdělávací systémy nastaveny, jak v nich fungovat a jaký je vztah formálního a neformálního vzdělávání? Co můžeme pro řešení výzev udělat na strategické úrovni, co ale můžeme udělat jako jednotlivci? Jedním z okruhů projektu je téma duševního zdraví vzdělavatelů a právě tomu se panelová diskuze věnovala. Výstupem celého programu bude i publikace o krizovém managementu vzdělavatelů, která bude odpovídat na výzvy 21. století a nastolí možná řešení, nástroje, tipy, přístupy a další zdroje v jednotlivých oblastech. Jedna z kapitol se bude věnovat právě duševnímu zdraví vzdělavatelů.

Řečníci s rozmanitým backgroundem, z různých sektorů, které se duševním zdravím a vzděláváním zabývají, odpovídali na otázky návštěvníků ze zemí Evropy i Kavkazu.

Bob Kartous, ze své pozice poradce ministra školství a dlouholetého podněcovatele inovací ve vzdělání, publikum uvedl do systému českého školství a představil myšlenky ze své nové knihy **Future ON!**. **Kristýna Cetkovská** přinesla úhel pohledu psychologičky působící v oboru pracovní psychologie a problematiky wellbeingu na pracovišti. **Jan Gondek**, člen předsednictva České středoškolské unie a vysokoškolský student, obohatil diskusi sdílením své vlastní zkušenosti s duševním onemocněním a pohledem na věc z řad těch, kterých se téma týká nejvíce. Čtvrtým řečníkem diskuze byl **Tomáš Konrád**, týmový kouč v programu inovativního vzdělávání na České zemědělské univerzitě, který přispěl svou zkušeností z práce s vysokoškolskými studenty.

DUŠEVNÍ ZDRAVÍ VZDĚLAVATELŮ

TISKOVÁ ZPRÁVA

klíčový aspekt kvality vzdělávání ve 21.
století
Panelová diskuse

V úvodu diskuze se všichni řečníci shodli na tom, že efektivní péče o duševní zdraví žáků a studentů začíná právě u jejich vzdělavatelů. Zejména v dnešní digitální době je podle nich téma duševního zdraví nepostradatelnou součástí veřejné diskuze. Zásadní v tomto ohledu je především samotná destigmatizace tématu duševního zdraví ve společnosti, o kterou se zasluhují sami mladí lidé. Podle Boba Kartouse už dnes žáci a studenti nemají strach o svých emocích a případných problémech s duševním zdravím mluvit. Jan Gondek doplnil, že zejména partnerství, tedy rovnovážné vztahy v institucích, jsou klíčem ke změně. *„Mladí lidé musí vědět, že jejich problémy budou vyslyšeny. Jen v takovém případě své duševní zdraví budou se svými vzdělavateli řešit,“* shodli se řečníci.

V oblasti prevence problémů s duševním zdravím uvedla Kristýna Cetkovská termín mindfulness, tedy určitou všímavost a reflexi toho, co se v nás samotných odehrává, ať už se jedná o pozitivní či negativní emoce. Tomáš Konrád potvrdil, že právě všímavost, nejen k sobě samému ale i k ostatním, může být zásadní pro odhalení začínajících potíží a přinést možnost včas na ně reagovat. Důležitým faktorem je také navázání vztahu se svým tělem. To potvrdil i Jan Gondek, který vnímá velké zaměření dnešních mladých lidí na mysl a opomíjení jeho napojení na naši fyzickou část.

Dalším diskutovaným termínem bylo „vyhoření“ pracovníků, které je podle Kristýny Cetkovské především důležité vidět jako postupný proces, kterému je možné předejít. Prevencí vyhoření je dostatečná duševní hygiena a právě zmíněná všímavost, která může pomoci odhalit počínající problémy například u kolegů na pracovišti. Lidem ve svém okolí pak můžeme pomoci především tím, že se jich na změnu chování a případný problém citlivě zeptáme a dáme najevo, že se na nás mohou obrátit.

Bob Kartous vidí budoucnost prevence vyhoření učitelů v první řadě v možnosti zkráceného úvazku ve školství, kdy angažovanost vzdělavatelů v jiném sektoru kromě většího rozhledu může přinést zejména zefektivnění jejich činnosti ve vzdělávání. Možnost se na vzdělávání podílet pouze částí pracovního úvazku by také mohla přilákat do vzdělávacích institucí experty z rozličných oborů. Jako další významný nástroj uvedl tzv. sabbatical, tedy možnost pro pedagogy si po delší časový úsek od činnosti ve vzdělávání odpočinout.

České školství podle Boba Kartouse momentálně není připraveno čelit narůstajícímu tlaku na péči o duševní zdraví, což umožní pouze jeho systémová změna. „*Taková systémová změna potřebuje hlavně dostatek času,*“ vysvětlil Bob Kartous. V tomto ohledu je velkou nadějí činnost rozličných nevládních organizací, které plní roli tzv. bypassů, tedy určitého přemostění potřeb mladých lidí a vzdělávacích institucí. Jejich projekty mohou být nástrojem pro vytvoření konkrétních modelů řešení, které budou následně převzaty orgány MŠMT.

V závěrečném slovu pro účastníky z řad pracovníků ve vzdělání vyzdvihl Jan Gondek důležitost kooperace všech zúčastněných v procesu vzdělávání. Do veřejné diskuze o duševním zdraví by měli kromě ředitelů škol a učitelů být zahrnuti také rodiče a zejména sami žáci a studenti. Tomáš Konrád zdůraznil významnou roli vzdělavatelů jakožto vzorů, kteří by měli věnovat dostatek času seberozvoji, aby mohli být opravdovou inspirací pro své okolí. Bob Kartous zdůraznil, že důležitou rolí vzdělání je, spíše než předání samotné vyučované látky, podpora mladých lidí na cestě k nalezení vlastní identity.

Naši panelisté:

- **Bob Kartous** - Poradce ministra školství České republiky (MŠMT)
- **Kristýna Cetková** - psycholožka (Deloitte & Soulmio)
- **Jan Gondek** - člen předsednictva České středoškolské unie (ČSU)
- **Tomáš Konrád** - týmový kouč (Česká zemědělská univerzita)

Děkujeme všem panelistům, návštěvníkům, partnerům a Kampusu Hybernská za poskytnutí prostor pro diskusi.

Tým mezinárodního konsorcia projektu Solve it!

